

30. november 2012

Aftale mellem regeringen (Socialdemokraterne, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti), Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti om styrket finansiering til små og mellemstore virksomheder (Kreditpakken)

Baggrund

Danmark har gennem de seneste år, ligesom resten af verden, været påvirket af den finansielle og økonomiske krise.

Krisen har betydet, at især små og mellemstore virksomheder har fået sværere ved at opnå bankfinansiering. Det skyldes bl.a. skærpede kapitalkrav, at pengeinstitutterne har indkasseret store tab på udlån og er blevet mere forsigtige, samt at mange mindre virksomheder har en ret beskednen egenkapital.

Den seneste udlånsredegørelse fra Erhvervs- og Vækstministeriet fra juni 2012 viser, at kreditmulighederne er blevet strammet for især små og mellemstore erhvervsvirksomheder. Meget tyder på, at dybden af den finansielle krise indebærer, at mindre virksomheders udfordringer med at opnå finansiering af sunde investerings- og eksportprojekter, vil gøre sig gældende i en årrække fremover.

Der er tidligere iværksat initiativer – bl.a. i forbindelse med bankpakkerne og udviklingspakken – for at fremme virksomhedernes adgang til finansiering. I lyset af den fortsat stramme finansieringssituation er der imidlertid behov for både at udvikle nye finansieringsmuligheder, der kan bidrage til at styrke erhvervslivets adgang til finansiering her og nu, og for at udvikle nye løsninger, der kan bidrage til bedre markedsbaserede finansieringsforhold for de danske virksomheder på lidt længere sigt.

Initiativer

For at styrke særligt de små og mellemstore virksomheders aktuelle adgang til finansiering har regeringen (S, RV, SF) indgået aftale med K, V og DF om en ny model for Vækstfondens kautions- og låneprodukter, hvor Vækstfonden får udvidet sin låneramme med 5,5 mia. kr., så fonden udover de eksisterende ansvarlige lån som noget nyt får mulighed for også at tilbyde efterstillede lån i perioden frem til og med 2015. Endvidere vil Vækstfonden kunne yde vækstgarantier til virksomheder, der har brug for garantier over 2 mio. kr. Inkl. privat medfinansiering danner det basis for et øget udlån på omkring 11 mia. kr., jf. bilag 1.

Endvidere er der enighed om, at de eksisterende vækstkautionsordninger og Kom-i-gang-lån i Vækstfonden omlægges, så Vækstfonden fremover vil kunne tilbyde små vækstkautioner for lån op til 2 mio. kr. Inkl. privat medfinansiering giver det grundlag for et øget udlån på omkring 1 mia. kr. frem til udgangen af 2015, jf. bilag 2.

Herudover åbner Eksport Kredit Fonden for garantier for investeringslån til eksportvirksomheder. Eksport Kredit Fonden forventer, at garantierne kan danne basis for investeringer i størrelsesordenen 1,2 mia. kr. frem til udgangen af 2015, jf. bilag 3.

Samlet set danner initiativerne basis for et øget udlån på over 12 mia. kr. frem mod 2015. Initiativerne vil blive iværksat inden udgangen af 2012.

Det er samtidig vigtigt at der tilvejebringes bedre markedsbaserede strukturer på finansieringsmarkederne for særligt små og mellemstore virksomheder. Det skal ske ved at udvikle markedet for erhvervsobligationer i Danmark. Det nedsatte udvalg om erhvervsobligationer som finansieringskilde for små og mellemstore virksomheder har i den netop afgivne rapport anbefalet, at der i den forbindelse arbejdes videre med to hovedanbefalinger:

1. Mulighed for at anvende trustees ved enkeltudstedelser af erhvervsobligationer efter norsk forbillede (Norsk Tillitsmann).
2. Mulighed for at udstede obligationer på baggrund af puljer af SMV-lån, såkaldt sekuritisering.

Med henblik på at udvikle et velfungerende finansieringsmarked, også for små og mellemstore virksomheder på sigt, vil regeringen igangsætte et lovforberedende arbejde, der skal undersøge mulighederne for at implementere de anbefalede løsninger. Forligskredsen bag aftalerne om finansiel stabilitet vil endvidere drøfte rammerne for etablering af et marked for erhvervsobligationer som finansieringskilde for små og mellemstore virksomheder.

Bilag 1.

Efterstillede lån

Vækstfonden vil frem til udgangen af 2015 kunne tilbyde efterstillede lån på minimum 2 mio. kr. med en statsgaranti.

Efterstillede lån skal indgå i en samlet finansieringsløsning, der inkluderer finansiering fra pengeinstitutter eller andre långivere i et som minimum tilsvarende omfang og være dyrere end finansiering fra kreditinstitutterne. Vækstfondens nuværende låneramme på 500 mio. kr. til ansvarlige lån, som var en del af Udviklingspakken, hæves med 5,5 mia. kr. til i alt 6 mia. kr. mhp. at kunne finansiere de efterstillede lån. Dertil kommer bankfinansiering, som bringer det samlede beløb, der er til rådighed for virksomhederne, op på omkring 11 mia. kr.

I praksis skal virksomhederne som hovedregel søge om et efterstillet lån via deres pengeinstitut, som tager kontakt til Vækstfonden. At lånet er efterstillet betyder, at Vækstfonden står bag i køen i forhold til de øvrige sikrede kreditorer, hvis virksomheden kommer i problemet.

De efterstillede lån prissættes sådan, at de ikke konkurrerer med det kommercielle finansieringsmarked. Det er samtidig vurderingen, at de efterstillede lån ikke vil give underskud for Vækstfonden, og at interessen for dem forsvinder, når kreditmarkedet normaliseres.

Den primære målgruppe for de efterstillede lån er den samme som for vækstkautioner i dag, dvs. sunde små og mellemstore virksomheder, der ønsker at investere og skabe vækst og arbejdspladser,

men som har vanskeligt ved at finde finansiering gennem fx en bank, fordi de ikke har mulighed for at stille tilstrækkelig sikkerhed for et almindeligt engagement med et pengeinstitut eller andre finansielle aktører.

Lignende finansieringsmodeller kendes bl.a. fra Sverige, hvor det offentlige ALMI har gode erfaringer med at udbyde lignende lån for 2-3 mia. SEK om året. Ligeledes tilbyder den statslige tyske kreditinstitution KfW et produkt, der minder om de efterstillede lån.

Vækstgarantier

Vækstfonden vil kunne tilbyde vækstgarantier over 2 mio. kr. i samarbejde med pengeinstitutter. Garantierne vil rette sig mod leasing og byggeformål, men vil også kunne anvendes til fx forudbetalings- og arbejdsгарantier i tråd med de eksisterende vækstkautioner. Vækstgarantierne imødekommer et behov hos en mindre gruppe virksomheder, der ikke har behov for et lån, men en garanti på over 2 mio. kr., fx byggefirmaer.

Vækstfondens udstedelse af vækstgarantier skal ske inden for den foreslåede låneramme for ansvarlige og efterstillede lån på 6 mia. kr.

Garantierne vil på samme måde som de efterstillede lån blive prissat sådan, at de ikke konkurrerer med det kommercielle finansieringsmarked. Det er samtidig vurderingen, at vækstgarantierne ikke vil give underskud for Vækstfonden, og at interessen for dem forsvinder, når kreditmarkedet normaliseres.

Vækstfonden vil kunne igangsætte initiativerne inden udgangen af 2012.

Bilag 2.

Små vækstkautioner

De nuværende ordninger Kom-i-gang-lån samt de eksisterende vækstkautionsordninger i Vækstfonden omlægges, så Vækstfonden fremover vil kunne tilbyde små vækstkautioner for lån op til 2 mio. kr. De små vækstkautioner vil i praksis fungere som en justeret og udvidet variant af den eksisterende Kom-i-gang-låneordning. De nye små vækstkautioner vil kunne give anledning til lån i omegnen af 420 mio. kr. årligt i perioden 2013-2015.

Vækstfonden vil kunne igangsætte ordningen inden udgangen af 2012.

Bilag 3.

Garantier for investeringslån til eksportvirksomheder

Eksport Kredit Fonden (EKF) vil frem til udgangen af 2015 åbne op for at tilbyde garantier for *investeringslån* til eksportvirksomheder i Danmark og deres underleverandører.

Med den nye garantifacilitet vil EKF kunne understøtte eksportvirksomheders udvikling af produktionsfaciliteter i Danmark. Dermed bliver det mere attraktivt for danske eksportvirksomheder at investere i udviklingen af produktionsapparatet i Danmark frem for i udlandet. Det vil bidrage til øget vækst og beskæftigelse.

Tildelingen af garantier for investeringslån til produktionsanlæg vil ske i tæt samarbejde med og gennem pengeinstitutterne, der som minimum skal tage 20 pct. af risikoen. EKF forventer, at de enkelte garantier typisk vil ligge i størrelsesordenen 15-20 mio. kr. og det samlede garantibeløb på omkring 1 mia. kr. Det betyder, at det samlede investeringsniveau vil være godt 1,2 mia. kr., i det EKF garanterer op til 80 pct. af finansieringen.

Den pris, som virksomhederne skal betale for EKF's garantistillelse, er en markedsbaseret garantipræmie. Inddragelse af EKF vil ud over betaling af garantipræmie være forbundet med ekstraomkostninger. Det gælder bl.a. ekstra administrationsomkostninger og omkostninger i forbindelse med kontrol og håndhævelse af klausuler i garantiaftalen. Det vurderes derfor, at ordningen kun er interessant for virksomhederne og pengeinstitutterne, så længe kreditadgangen i pengeinstitutterne er unormalt stram – på samme måde som det i høj grad også er tilfældet for EKF's andre garantiprodukter.

EKF vil med det samme kunne modtage henvendelser om de nye garantier, og det forventes, at de første garantier vil kunne udstedes i løbet af cirka 14 dage.